

Marko Lučić samostalni je konzultant i član
uprave portala Quantum21.net.

Riječ urednika

Marko Lučić

Tema mjeseca na q21 portalu je **globalizacija** koja sve više utječe na naše živote. Svaka organizacija i svaki pojedinac, htjeli mi to ili ne htjeli, sve više se uključuju u globalne tijekove kretanja informacija, kapitala, ljudi i roba. Takva kretanja nekima donose korist a nekima još teži život svakidašnji.

Ni mi u q21 nismo izuzeti iz tog procesa. Obzirom da je misija portala *širenje, stvaranje i implementacija znanja neophodnih za razvoj pojedinaca, organizacija i društva u 21. stoljeću*, moramo se povezivati s drugim organizacijama i institucijama širom svijeta želimo li ostvariti našu misiju. Stoga sam nedavno boravio u SAD-u, kako bih se susreo s našim partnerima i produbio već otprije odlične odnose.

U razgovorima s gđom. *Sue Lewis*, članicom uprave **Peter Drucker Instituta** u New Yorku, *Sherry Immediato*, izvršnom direktoricom **SoL-a** kojeg je osnovao i kojim danas predsjedava **Peter Senge** te *Vicky Schubert*, predsjednicom uprave **Pegasus Communications**, q21 je dobio iznimnu podršku i pomoć za ostvarenje svih planiranih razvojnih projekata. U prvom trenu sam bio pomalo iznenađen otvorenošću, susretljivošću i povjerenjem tih ljudi te se u meni prirodno javilo pitanje: Zašto je to tako?

Danas kada pišem ovaj tekst i kada su se emocije pomalo stišale, slika postaje sve jasnija i jasnija. Naime, ti ljudi i te organizacije odlučili su se na hrabar i odvažan iskorak te u okvirima sustava koji potiče ovakve globalizacijske procese započeli sa stvaranjem i širenjem novih znanja neophodnih za razvoj pojedinaca, organizacija i društva u 21. stoljeću. Obzirom da nova znanja često govore o promjeni, negativnostima današnjeg društvenog poretka i problemima koji nastaju *zbog dominacije unilateralne perspektive*, jasno je da se u svojem radu susreću s mnogim preprekama, problemima i pritiscima. U takvoj situaciji, kada se pojavi prijateljska organizacija s istom misijom, razgovori se u trenu pomiču s odnosa "Ja-Ti" na "Mi", povjerenje i međusobno uvažavanje raste do neslućenih razmjera stavljajući kategoriju *pojedinačna korist* u drugi plan.

U razgovorima s tim ljudima shvatio sam da ih pokreće *viša svrha*, da osjećaju da *podržavaju nešto što želi nastati u svijetu, nešto veće od njih samih*, **novu koncepciju liderstva** koja će zaustaviti eroziju i degradaciju ljudskog kapitala i prirodnog okoliša, te stvoriti novi svijet u kojem je svima ljepše živjeti.

Stoga su bili iznimno sretni i veoma iznenađeni kada sam ih izvijestio da je q21 u prvoj godini rada uspio dostići brojku od **3.500** "vrlo zainteresiranih čitatelja" (broj *Add to Favorites*) od kojih **1.500** redovito

posjećuje portal. Kažem iznenađeni, jer njihove svjetski poznate, etablirane i višestruko nagrađivane publikacije, prema njihovim vlastitim procjenama, na svjetskoj razini (obzirom da izlaze na engleskom jeziku), dostižu brojke od 20.000 do 30.000 čitatelja.

Nove informacije u meni su iznova probudile ključno pitanje, koje me muči već duže vrijeme: Da li smo mi u Hrvatskoj "*neuki ljudi, ljudi koji nemaju volje učiti i mijenjati se*" ili nešto sasvim drugo, "*ljudi neoslobođenih potencijala*"?

Oduvijek mi je bilo teško povjerovati da mala zemlja koja je sposobna bez i jedne "normalne" planine stvoriti skijašku legendu, osvajača Wibletona, svjetske prvake u rukometu, vaterpolu i druge uspješne sportaše, kao što je sposobna stvoriti ljude koji postaju iznimno uspješni čim se otisnu u svijet (znanstvenici, biznismeni), nije sposobna stvoriti lidere koji će ju transformirati u progresivnu i naprednu zemlju.

Vjerujem da usporedba broja čitatelja q21 portala i svjetski etabliranih publikacija samo potvrđuje tezu na kojoj, i zbog koje je q21 i nastao: da u Hrvatskoj sve više jača jedna nova struja, otvorenih i sposobnih lidera željnih novih znanja. U tom kontekstu obećavam da će q21 toj grupi osigurati sve bitne informacije nužne za razvoj pojedinaca, organizacija i hrvatskog društva u 21. stoljeću!

Poštovani čitatelji, ispričavam se što sam malo skrenuo s teme... osjećao sam potrebu prenijeti Vam dio iskustva i izvijestiti Vas o novostima direktno vezanim za budućnost portala.

Nastavljam s globalizacijom...

U prilogu **Kofi Annan**-a (bivšeg generalnog tajnika UN) **POLITIKA GLOBALIZACIJE** ukazuje se na problem širenja negativne percepcije o procesu globalizacije. Prema mišljenju g. Annana razlog negativnoj percepciji procesa globalizacije leži u tome što ona nije osigurala ekonomski napredak i rast životnog standarda ljudi u svim dijelovima svijeta. Umjesto toga došlo je do povećanja jaza u bogatstvu i životnom standardu između razvijenih i nerazvijenih zemalja. Riječju, bogati su postali još bogatiji, a siromašni još siromašniji...

Postojeći model globalizacije rezultirao je slijedećim reakcijama:

1. *Nacionalističkoj*, prema kojoj globalizacija predstavlja oblik invazije stranaca koja dovodi do razaranja lokalne kulture i ekonomije. Sukladno tome rješenje se traži u zatvaranju nacionalnih država,
2. *Autoritarnoj*, posezanju za autoritarnim liderima koji će zaštititi nacionalne interese,
3. *Populističkoj*, koja rješenje izazova globalizacije traži u protekcionističkim mjerama.

Prema analizi g. Annana, najdublji uzrok gore navedenih poteškoća s globalizacijom leži u sferi politike, u zanemarivanju razvoja društva temeljenog na funkcioniranju pravne države, na uspostavljanju legitimnih, odgovornih i nekorumpiranih vlada, na poštivanju ljudskih i manjinskih prava. Sukladno rečenom g. Annan zaključuje kako bi unapređenja na ovim područjima omogućila rješavanje problema izazova globalizacije.

Hazel Henderson u prilogu **GLOBALIZACIJA: TRENUTNE DILEME** ukazuje da fenomen globalizacije, pored problema koje stvara (u vidu daljnje marginalizacije nekih socijalnih skupina, širenja jaza bogatih i siromašnih) rezultira i nekim pozitivnim učincima (jačanjem građanskih pokreta i nevladinih organizacija, povećanjem transparentnosti poslovanja korporacija, razvojem i brzom popularizacijom koncepcije održivog razvoja).

Paralelno, ali i međuovisno s globalizacijom, odvija se proces nastanka novih problema: klimatskih promjena, zagađivanja okoliša koje nadilaze granice nacionalnih država, dezertifikacije (širenja pustinja), nestanka biološke raznolikosti, terorizma, organiziranog kriminala... Zajedničko obilježje svih navedenih problema jeste njihova globalna priroda. Riječju, to su problemi koji nadilaze sposobnosti pojedinih nacionalnih država da ih rješe same za sebe. Svijest o globalnoj prirodi ovih problema potiče procese stvaranja nadnacionalnih integracija (pr. Europska Unija, NAFTA,), osnaživanja međunarodnih agencija (UN, Svjetska banka) i usvajanja globalnih standarda (kao što su pr. Konvencije Međunarodne organizacije rada).

U prilogu **BIOLOGIJA GLOBALIZACIJE**, autorice **Elisabeth Sahtouris** zastupa se teza o tome kako globalizacija predstavlja prirodan, neizbježan, čak i poželjan proces. Autorica ukazuje na to da je globalizacija višeznačan fenomen koji pored ekonomskog obuhvaća i brojne druge aspekte: transportni, komunikacijski, monetarni, ekološki...

Promatrajući globalizacijske procese kroz prizmu živućih sustava autorica navodi kako oni mogu održati svoje zdravlje samo u uvjetima ravnoteže interesa dijelova i cjeline. U konkretnom slučaju cjelinu predstavlja planeta Zemlja, a njene dijelove pojedinci, organizacije, lokalne zajednice, te nacionalne države. Prema autorici ključno obilježje postojećeg modela ekonomske globalizacije predstavlja **dominacija globalnog korporativnog totalitarizma** koji rezultira zanemarivanjem interesa pojedinaca, lokalnih zajednica, nacija - kao i biosfere planete. Sukladno tome autorica zaključuje kako postojeći model globalizacije predstavlja prijetnju po opstanak civilizacije.